

ו' כסלו ה'תשע"ח 24.11.17

מגזין מס' 454

ערב שבת פרשת ויצא

קשר-שבועי מאת הרב יאיר כלב

החייך כסנא

לעורר את ה'משה' שבי

תמליל בעיבוד קל מתוך שיעורי הרב כלב

תכונות נפשו החיונית של האדם – אנוכיותו המרוכזת בעצמה ונטייתו הטבעית להתפעל מדחפים סותרים – הופכות את תודעתנו הגלויה ל'רשות הרבים' של רצונות – ג'ונגל פראי שרוחשות בו תערובות טוב ורע, אמת ושקר. ישותנו האנוכית נמשכת בטבעה לריבוי עצום של דברים, גם כשמנוגדים הם זה לזה בתכלית: 'בא לי' דבר אחד ו'בא לי' דבר אחר, וכל 'בא לי' תובע לעצמו בתוקף רב את מלוא תשומת לבי.

ונמצא, אשר קודם שעומד האדם על דעתו, הרי כל מציאות חיו הטבעית, רווית הסכסוכים הפנימיים, אינה אלא תוהו ובוהו של רצונות וענינים – שאיפות, דאגות, תשוקות, פחדים וכו'... אמנם, כשניעור האדם מתרדמתו הרוחנית למאוס בחייו נעדרי הנוכחות האלוקית, אט אט מתחילה לבצבץ ולהיחשף תוכיותו – 'רשות היחיד' שבו – הוא הרצון הפנימי נטול הפניות שמצד נקודת עצם הנשמה, הרצון לשרת את האמת בגלל שהיא אמת.

וזהו שאמרו חז"ל "אין דבר העומד בפני הרצון". כשיש לי רצון אחד ממוקד בדבר אחד, במילא מתיישרת לפני דרכי. כי הזוכה לצאת ולו במעט מ'רשות הרבים', ניטלים אצלו תוקפן של המניעות, מוסרים המחסומים ומותרות התסבוכות. באשר כל אלה אינם נובעים אלא מפיזורי נפש ואיבודי אנרגיה שמצד ריבוי הרצונות.

וכנתינת הכח שבפתגם 'מי שלא עוזר לעצמו – לא ניתן לעזור לו'. כלומר, על האדם להשתדל לעמוד על דעתו – לעורר את ה'משה' שבתוכו, הוא המושיע הפרטי שבכל אחד ואחד. כמבואר בפנימיות התורה אשר זוהי בחינת ה'דעת' שבנפש שענינה הבחנה בין עיקר לטפל, וכמאמר "אם דעת אין – הבחנה מנין". ובעבודת האדם: הוא הכלל הגדול אשר על האדם לתקוע את ה'דעת' בעיקר ולהסיחה מן הטפל!

לוח שיטורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

שימו לב בעקבות המעבר לשעון חורף השיעור יתחיל בשעה 21:30 בדיוק.

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.
הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-20:45) במושב חמד, לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) – היינו שבכל זמן זמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

ט' כסלו – יום הולדת ויום הסתלקות אדמו"ר האמצעי י' כסלו – יום גאולתו מן המאסר

שלהם הועלו בדרך כלל על הכתב על ידי ה'חוזרים' (חסידים בעלי זיכרון מופלא החוזרים על דברי הרבי שנאמרו על ידו בעל פה, ומעלים אותם לאחר מכן על הכתב ב'הנחות השומעים').

בעקבות הלשנות שקריות חוזרות ונשנות מצד מתנגדי שיטת החסידות, נאסר הרבי באסרו חג סוכות ושוחרר ביום י' כסלו תקפ"ו (1825). יום שחרורו מן המאסר, הנקרא 'חג הגאולה' של האדמו"ר האמצעי, מצויין מדי שנה בשנה בלימוד תורתו ובהתוועדויות חסידיות ברחבי העולם.

ב-ט' כסלו שנת ה'תקפ"ח הסתלק אדמו"ר האמצעי ביום בו נולד, והוא בן חמישים וארבע שנים בלבד. מעלה מיוחדת ונדירה נודעת לענין הלידה וההסתלקות החלים באותו יום (וכדוגמת משה רבנו שנולד ונסתלק בז' באדר).

אדמו"ר האמצעי, רבי דובער מליובאוויטש, בנו של אדמו"ר הזקן בעל התניא, נולד בט' כסלו ה'תקל"ד (1773). לאחר הסתלקות אביו מילא מקומו בהנהגת חסידות חב"ד. דרכו בהפצת המעיינות מאופיינת בסגנון ייחודי: בעוד מאמרי החסידות של רבנו הזקן הינם בדרך כלל קצרים, תמציתיים ומרוכזים – כמשל מי המעיין הנובעין טיפין טיפין (בחינת ה'חכמה' של חסידות חב"ד), הרי מאמרי בנו אדמו"ר האמצעי המצטיינים באריכות ההסבר והביאור ומשובצים בהרחבה ובעמקות, בריבוי דוגמאות ומשלים – כדוגמת אורך, רוחב ועומק זרימת מימי הנהר המרובים (בחינת ה'בינה' של חסידות חב"ד). ענין ייחודי נוסף אצל אדמו"ר האמצעי היא העובדה שכתב בעצמו את רוב מאמריו וספריו, בשונה משאר אדמו"רי חב"ד שרוב שיחותיהם ומאמרי החסידות

דור דור ודורשיו

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

בשנת תרנ"ז (1896), אמר אביו, אדמו"ר הרש"ב, שהתוועדות ולימוד תורתו של בעל ההילולא היא בחינת 'פדיון נפש' שנותנים לבעל ההילולא. נקל לשער שאילו היתה האפשרות להכנס עתה אל אדמו"ר האמצעי וליתן לו פדיון, היה בוודאי כל אחד ממהר להכנס וליתן פדיון. אמנם, על פי האמור, אכן קיימת האפשרות גם עתה ליתן פדיון לאדמו"ר האמצעי

התקשרות לאדמו"ר האמצעי – גם בימינו

ט' כסלו הוא יום ההולדת ויום ההילולא של אדמו"ר האמצעי (הנשיא השני לחסידות חב"ד, בנו של אדמו"ר הזקן בעל התניא). כשמלאו לו חמישים וארבע שנים נסתלק, ביום בו נולד.

באחד ממכתביו מבאר הרבי הרי"צ גודל הענין של יום הילולת (הסתלקות) הצדיק, ומספר כי ביום ט' כסלו

התוועדות ולימוד תורתו), יש להוסיף, שנתנית פדיון היא לא רק בנוגע לענינים רוחניים, אלא גם בנוגע לענינים גשמיים. אף על פי שבספר התניא שולל רבנו הזקן את ההנהגה "לשאול בעצה גשמית כדת מה לעשות בעניני העולם הגשמי", משום שענין זה שייך רק "לנביאים ממש", הרי, חסידים לא התפעלו מזה... והמשיכו לשאול גם בנוגע לענינים גשמיים, וכך נהגו גם חסידים גדולים ביותר.

ולהוסיף, שלאחרי שידועים מה שכתב רבינו הזקן שמענה על ענינים גשמיים שייך "לנביאים ממש", אזי יודעים שהמענה של הרבי בנוגע לענינים גשמיים מעיד על היותו "נביא ממש"!

חסידים אינם מתייראים. אם יש צורך שהרבי יהיה נביא, הרי הוא נביא. העיקר, שייתן מענה על הענינים שחסידים שואלים ומבקשים ממנו.

במאור אין צמצום והגבלה

ובנוגע לעניננו: כיון שנערכה התוועדות בקשר ליום ההילולא, ובה ניגנו גם ניגון המיוחס לחסידי אדמו"ר האמצעי, וכל אחד קיבל על עצמו ללמוד ענין בא' מספריו של אדמו"ר האמצעי – הרי זו נתנית פדיון שהרבי יעזור לא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות.

ואף על פי שעכשיו הרבי הוא באופן של הבדלה מהעולם, מכל מקום [מכיון שבפירוש נאמר בזהר הקדוש דצדיקייא מגינין על עלמא, ובמיתתהון יתיר מבחייהון. ואלמלא צלותא דצדיקייא בההוא עלמא, לא אתקיים עלמא רגעא חדא (הצדיקים מגינים על העולם, ובמיתתם יותר מבחייהם. ואלמלא תפילת הצדיקים בעולם ההוא – עולם הבא – לא היה מתקיים העולם הזה רגע אחד). תניא אגרת הקודש סימן כ"ז], הרי ישפיע גם גשמיות, ויתן כח לעשות מהגשמיות "בית אלוקים", בבחינת "והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלוקים".

– על ידי השתתפות בהתוועדות (התכנסות החסידים למפגש שבת אחים גם יחד, במהלכו מושמעים ע"י ראשי המדברים דברי התעוררות וחיזוק, ובין לבין פוצחים הנוכחים בניגוני נשמה חסידיים) וכן על ידי לימוד תורתו של בעל ההילולא. יש להוסיף ולהבהיר שענין זה אינו עומד בסתירה להתקשרות לנשיא הדור – שכן אין לנו אלא נשיא דורנו – מכיון שההתקשרות היא לאדמו"ר האמצעי כפי שהוא כלול בנשיא הדור [שנשיא הדור הינו ממלא מקום כל קודמיו (היינו שממלא בשלימות את כל מקומם) המשרתים כל ימיהם ענין אחד – שליחותם לשמש בחינת 'ממוצע מחבר' עבור כלל נשמות ישראל שבדור לשורשם ומקורם].

במחיצת הרבי אין דאגות

בין הניגונים המיוחסים לחסידי אדמו"ר האמצעי ישנו הניגון "ניע זשוריצי כלֶאָפֶּצִי" (ניגון שתוכנו הוא כי אין לדאוג כי אם להתקשר אל הרבי). ומבאר כ"ק אדמו"ר הרש"ב, שאצל חסידי אדמו"ר האמצעי הדאגה היחידה היתה כיצד לבוא עד ל'בית המרזח', וכאשר באים לשם אזי לא חסר מאומה...

ותוכן הענין: כאשר נמצאים בנסיעה בדרך, נכנסים ל'בתי מרזח' שנמצאים באמצע הדרך, שם יכולים לנוח, להתפלל וללמוד השיעורים במנוחת הדעת.

והנמשל בזה – הנסיעה בדרך הוא זמן הגלות, "מפני חטאינו גלינו מארצנו", שכל בני ישראל בכל העולם הם בגלות, בדרך. ובאמצע הדרך ישנם 'בתי מרזח' – שהם המקומות של הרביים.

וממילא, צריכים להשתדל למעט ככל האפשרי בשהות בדרך, ולהימצא יותר ב'בית המרזח', במקומו של הרבי, מתוך ידיעה ששם לא חסר מאומה.

נביא ממש

בהמשך לאמור (בענין נתנית הפדיון לרבי על ידי

לא שייך צמצום.

ומזה מובן גם בנוגע למאור שבתורה, פנימיות התורה – שלא שייך בה הגבלות, ועל ידה יכולים להאיר את הסביבה כולה, אשר זהו הענין של "יפוצו מעינותיך חוצה".

וענין זה שייך במיוחד לבעל ההילולא, אדמו"ר האמצעי – כידוע שעוד בחיי אביו התחיל לומר חסידות בסגנון שלו, באריכות הביאור וכו', וכשסיפרו על כך לרבנו הזקן, אמר: **דור דור ודורשיו**, הוא (אדמו"ר האמצעי) צריך לומר חסידות באופן כזה, ועל ידו יתקיים היעוד "יפוצו מעינותיך חוצה".

(על פי שיחת פרשת ויצא תשי"א)

ענין זה שייך במיוחד אודות חתנים וכלות שעומדים להקים בית בישראל – שיש להם נתינת כח מיוחדת מהרבי (כתוצאה מהפדיון הנ"ל) שבינם יהיה "בית אלוקים", בית יהודי, בית חם ובית מואר.

בית יהודי צריך להיות גם בית חם (שהרי יכול להיות בית יהודי שהוא בית קר, כשם שיכול להיות יהודי שהוא קר), וצריך להיות גם בית מואר, בית שמאיר את הסביבה כולה.

והכח לזה – על ידי (לימוד) פנימיות התורה היא המאור שבתורה. כמבואר ב'תורה אור' (ספר ליקוט מאמרי החסידות של אדמו"ר הזקן לפרשות השבוע שבספרים 'בראשית' 'שמות' ולמועדי השנה שחלים במהלך קריאתן) שהצמצום הוא רק באור, אבל במאור

The screenshot shows the Tanya website interface. At the top, there's a navigation bar with links like 'Home', 'About', 'Contact', etc. Below that is a large video player showing a Torah lesson with a man in a black hat and white beard. To the right of the video is a calendar for the month of Tishrei. Below the video and calendar are several smaller video thumbnails, each with a title and a brief description. The website is in Hebrew and features a clean, professional design.

התחדשנו!

בואו לבקר

באתר המשודרג

Www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

מקרוב ומרחוק

המכתבים. מרחוק הבחין בדמותו הקרבה והולכת, וכלא את נשימתו בהתרגשות.

"יש מכתב עבורי?", פנה בקוצר רוח אל הדוור.

"לא, אדוני", השיב הדוור. "לא הגיע עבורך שום מכתב היום".

למחרת התייצב שנית על מפתן הדלת, ושוב התאכזב לגלות שאין תשובה מהרבי.

בבוקר השלישי הקדים אותו הדוור בקריאה: "יש לי עבורך מכתב, אבל אין לי פנאי לחפש אותו", והמשיך בהליכה מהירה.

למשמע הדברים זינק ר' מרדכי ממקומו והחל לדלוק אחרי הדוור. הוא השיג אותו, אחז בשק המכתבים וביקש: "אנא, תן לי לחפש את המכתב בעצמי. הוא חשוב לי מאוד!".

הדוור הבחין בסערת רוחו של האיש, ונענה. בעוד ר' מרדכי מפשפש בתכולת התיק, שאל את הדוור לפשר בהילות. "בבית אחד מנסיכי בית המלוכה נחלה אחד מבני המשפחה", שיתף הדוור את החסיד, "והוזעק אליו רופא האישי של מלך אוסטריה. היום מתעתד הרופא לשוב לווינה, ועליי לארגן בעבורו מרכבה שתחזיר אותו לביתו. לכן אני ממחר מאוד".

בתוך כדי הדברים איתר ר' מרדכי את מכתבו של הרבי. רטט של התרגשות חלף בו למראה כתב ידו של רבו. בחרדת קודש החל לקרוא את תוכנו: "קיבלתי מכתבך", כתב הרבי, ואז הוסיף את השורות הסתומות: "והלכתי בחדר אנה ואנה, וראיתי שתשועה קרובה לבוא מרחוק ומקרוב". בשולי המכתב הוסיף הרבי: "אל תחוס על ממונך".

ר' מרדכי קרא את המכתב שוב ושוב, כיווץ את מצחו

החיים השלווים של ר' מרדכי פייטלסון, שכונה בפי כול ר' מרדכי לפלר, על שם עיר מגוריו לפלי שבבלרוס, נקטעו באחת עם המחלה הקשה שפקדה את בנו. האב לא חסך בכסף, טובי הרופאים הוזעקו אל הילד, אולם איש מהם לא הצליח לאבחן את המחלה.

ר' מרדכי היה מחשובי חסידיו של רבי שניאור זלמן מלאדי, בעל התניא, ואחר כך של בנו וממשיכו, רבי דובער, אדמו"ר האמצעי. הוא היה עשיר, והיו לו קשרים עם בכירי השלטון ברוסיה הצארית. קשריו אלה שירתו לא אחת את רבותיו, כאשר הללו נזקקו למהלכים בחלונות הגבוהים.

אך עושרו הרב לא פגם במידת חסידותו. הוא היה חסיד עובד ה' באמת ובתמים ובעל מדרגה, עד שאמרו עליו כי השיג את מדרגת ה'בינוני' שבספר התניא.

כשנוכח שהרופאים האזוריים אינם יודעים לאבחן את מחלת בנו, יצא עמו לפטרבורג, עיר הבירה באותה עת, אל הפרופסורים הטובים ביותר. ואכן, אלה גילו את מקור המחלה, ואולם תקווה רבה לא היתה בפיהם. "זו מחלה שמפתחת זיהום בגוף", הסבירו לאב, "ולצערנו היא חשוכת מרפא".

ר' מרדכי התעשת ומיהר להעלות על הכתב את מצבו של בנו. הוא הציג את דברי הרופאים ואת תחזיתם הקודרת. את המכתב חתם בבקשת ברכה לרפואה שלימה וקרובה, ומיהר לשלחו בדואר לליובאוויטש, עיירת מגוריו של אדמו"ר האמצעי.

הוא שיער כי המכתב יגיע ליעדו בעוד כחמישה ימים, ולאחר עוד חמישה ימים יזכה לקבל את מכתב התשובה מהרבי. לפניו אפוא עשרה ימי המתנה. ואכן, ביום האחד עשר עם שחר יצא מביתו והמתין לדוור המחלק את

במאמץ וניסה לפענח את משמעותו. לפתע האירה בו ההבנה והוא נאחז בהשתאות. איך לא הבין זאת מיד! הוא ביקש מן הדוור את כתובת ביתו של הנסיך, שאליו בא הרופא האוסטרי. הדוור מסר לו את הכתובת, ור' מרדכי מיהר לשם. כשהתקרב ראה קהל גדול הצובא על הפתח, והכול מבקשים להיפגש עם הרופא הבכיר. ר' מרדכי, שהיה אישיות מפורסמת בעיר, הצליח להידיחק אל הבית ולהתקבל לרגע קצר אצל הרופא. "אנא, בקר את בני החולה", הפציר ברופא הגדול. זה הניד ראשו בשלילה. "אני רופאו האישי של המלך", אמר. "אין לי רשות להתעכב כאן מעבר לזמן שהוקצב לי".

"אתן לך אלף רובל כסף אם תבקר את בני!", הבטיח ר' מרדכי. למשמע הסכום הגדול התרכך הרופא והתרצה. "בסדר", אמר, "הבה נצא מיד".

בתום סדרת בדיקות קצרה חרץ הרופא את אבחנתו:

"דלקת בשיניים התפתחה לזיהום חמור, והוא פשוט בגופו של הבן וסיכן את חייו". הרופא המשיך: "כאן ברוסיה אין לו סיכוי. אבל ייתכן שבציוד שהבאתי עמי יש תרופה מתאימה. אם אמצא אותה בתיקי, בנך יתרפא".

תקווה חדשה ניעורה בליבו של ר' מרדכי. במהירה נשלח שליח לביתו של הנסיך, ואכן – לשמחת הכול נמצאה התרופה המתאימה. הרופא האוסטרי ציווה להזמין רופא מקומי בכיר, כדי שילמד אותו כיצד להשתמש בתרופה. המרקחת של הרופא האוסטרי גברה על הזיהום, והבן נרפא ושב לאיתנו.

הבין ר' מרדכי את דברי אדמו"ר האמצעי "וראיתי שתשועה קרובה לבוא מרחוק ומקרוב" – הרופא בא מרחוק, מאוסטריה, אולם התרופה באה מקרוב, מתיקו שבפטרבורג. וכששילם לרופא טבין ותקילין, ידע שלולא היה עושה כמצוות הרבי וחס על ממונו – לא היה הרופא ניאות לבקר את בנו...

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

כשאני 'מזייף', יכול אני לשמוע אפילו בקולי שאני בסכנה... וכמו מכריזה בתוכי נקודת האמת האלוקית שבי ומזהירה: הישמר מפניך!!! אם לא תילחם (כנגד הטבע) בפיתויי תכונותיך הטבעיות, ובעיקר תרבה לתרגל בפועל 'התאבדות' על הנכון – הרי שמציאות הקליפות שבעולם הזה ח"ו תטרף אותך במוקדם או במאוחר... וכמה מתוק הניגון שעולה ומתנגן בעקבות עבודה כנה...!!!

"זאת התורה אדם" (במדבר יט', ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב- 'נגלה') ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה- 'נסתר'). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי 'נגלה', ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת ויצא

סולם יעקב בבית אל

בעצת אמו ובברכת אביו יוצא יעקב בן ה-63 את באר שבע בדרכו אל משפחת לבן שבחרן. בהיותו בדרך מקצר הקב"ה את היום כדי לאלצו לחנות במקום מסויים בו יעשה את הלילה. בשנתו בלילה ההוא רואה יעקב בחלומו "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו. והנה ה' ניצב עליו, ויאמר: אני ה' אלוקי אברהם אביך ואלוקי יצחק, הארץ אשר אתה שוכב עליה, לך אתננה ולזרעך". אלוקים מברכו כי זרעו שלא יספר מרוב יירש את ארץ ישראל וכן מבטיחו כי ישמרהו בכל אשר יפנה.

יעקב מקיץ משנתו כולו נפעם על שזכה לישון במקום קדוש שאינו אלא "שער השמים". הוא נוטל את האבן עליה הניח בלילה את ראשו, מעמידה כמצבה ויוצק עליה שמן. בהכרת תודה על השפע ונתינת הכח האלוקיים שהורעפו עליו, נודר הוא כי כאשר, כהבטחת ה', ישוב בשלום אל בית אביו, יתן מעשר מרכושו ויבנה בית לה' על המצבה שהעמיד. למקום הוא קורא 'בית אל'.

פגישת יעקב ורחל

לאחר 14 שנות לימוד תורה בישיבת עבר (נינו של שם בן נח), מגיע יעקב אל פאתי חרן. שם הוא פוגש קבוצת רועי צאן היושבים בצהרי היום עם עדריהם סביב באר המים.

לשאלתו, מספרים לו הרועים כי מוצאם מחרן וכי מכירים הם את משפחת לבן. הוא דורש בשלום דודו והללו משיבים כי שלומו טוב, ומוסיפים כי הנה גם בתו

רחל עומדת להגיע אל הבאר להשקות את צאן אביה.

לפליאת יעקב מדוע רובצים העדרים בסביבת הבאר בעוד היום גדול, מסבירים הרועים כי ממתינים הם לבוא עדרים נוספים כדי שכל הרועים יחדיו יגללו בכוחות משותפים את האבן הגדולה המונחת על פי הבאר.

בעוד הם מדברים, מגיעה רחל עם צאן אביה אל המקום. למראה רחל, ניגש יעקב אל הבאר ומגולל לבדו מעל פיה את האבן הגדולה ומשקה את צאן דודו. לאחר מכן מספר הוא לרחל בהתרגשות גדולה כי בת דודו היא ונושק לה בדמעות.

כשנודע לרחל כי האיש אינו אלא בנה של דודתה רבקה, ממהרת היא לביתה לבשר לאביה על דבר בואו של בן משפחתם. כשמוע לבן אודות האורח, מיד ממחר הוא לרוץ לקראתו. הוא מחבק את יעקב ומנשקו ומזמינו בחום להתארח בביתם. עם הכנסם לבית לבן מספר יעקב למארחו כי בורח הוא מפני עשו אחיו וכי בהיותו בדרך נטלו ממונו ממנו.

נישואי יעקב ללאה ולרחל

יעקב מתיישב בבית לבן ורועה את עדרי צאן דודו. לאחר חודש ימים מציע לבן ליעקב תשלום בשכר עבודתו. יעקב משיב כי אינו מעוניין בתשלום כספי ובאהבתו לרחל מבקש הוא את ידה בשכר שבע שנות עבודה בעבודה. לבן מצדו מסכים באומרו כי ראוי בעיניו להשיאה לו מלאיש אחר. כמוסכם ביניהם, בתום שבע שנות עבודה עורך לבן משתה חתונה לכל אנשי המקום. אלא שבאותו לילה מערים הוא על יעקב ונותן לו את

לאה בתו הגדולה. גם את זילפה שיפחתו נותן הוא ללאה לשפחה.

עם בקר, כשמגלה יעקב את התרמית, פונה הוא ללבן ודורש הסבר. הלה מצטדק באומרו כי אין מנהג המקום להשיא את הבת הצעירה לפני הבכירה. אמנם, ממשיך הוא, בעבור עוד שבע שנות עבודה אחרות שתעבוד עמדי תקבל גם את רחל.

יעקב מתרצה לתנאי החדש ולבן נותן לו גם את בתו רחל לאשה ואת שיפחתו בלהה לה לשפחה. "ויהאב יעקב את רחל מלאה".

לנוכח צערה על שאינה אהובה כאחותה רחל, מזכה ה' את לאה בפרי בטן והיא יולדת לו ארבעה בנים: **ראובן, שמעון, לוי ויהודה.**

מערכת יחסים מורכבת

רחל העקרה מקנאה באחותה על שזכתה ללדת. היא קצה בחייה ומפנה צערה ותסכולה כלפי בעלה. יעקב גוער בה באומרו שאין הדבר בידו כי אם בידי שמים בלבד. רחל מציעה כי יקח יעקב את שפחתה בלהה לו לאשה, על מנת שתלד לו ותיבנה גם היא בעקבותיה (כדוגמת שרה שהרתה לאברהם לאחר שנתנה את שפחתה הגר לו לאשה). שני בנים יולדת בלהה ליעקב: **דן ונפתלי.**

לאה, שבינתיים פסקה מלדת, הולכת גם היא בדרך אחותה ומוסרת את שפחתה זילפה ליעקב לאשה. זילפה יולדת לו שני בנים: **גד ואשר.**

עתה מספרת התורה אודות ראובן, בנם הבכור של יעקב ולאה, שחוזר מקציר השדה ובאמתחתו דודאים (יסמין) שהביא לאמו. רחל מתאוה לדודאים ומבקשת מלאה כי תיתן לה מן הדודאים. לאה מתרעמת: 'לא די שלקחת את בעלי וגם את דודאי בני תרצי?!...'

רחל מציעה כי תמורתם יהיה יעקב עם לאה הערב תחתיה.

ושוב נפקדת לאה ויולדת ליעקב בזה אחר זה שני בנים ובת אחת: **יששכר, זבולון ודינה.**

ה' שומע לתפילותיה ותחנוניה של רחל מרת הנפש והיא נפקדת ויולדת ליעקב את **יוסף.**

יעקב מתעשר בבית לבן

לאחר לידת יוסף מחליט יעקב כי הגיע העת לשוב אל בית אביו. לאחר 14 שנות שהות בחרן מודיע הוא ללבן על כוונתו. אלא שלבן יודע היטב כי הברכה השורה בביתו אינה אלא בזכות יעקב. הוא מבקשו כי יתעכב אצלו פרק זמן נוסף ואף מציע לשלם לו על כך.

יעקב נענה להפצרות לבן, ומציע כי באשר חפץ הוא ליהנות רק מברכת ה', הרי שמעתה יופרשו מצאן לבן בעבורו כל הבהמות שתיוולדנה בעלות טלאי בצמרן או עם נקודות חומות לעורן. לבן בז בלבו להצעת יעקב המשונה ומסכים לתנאו.

התורה מתארת את הפעולות המופלאות שנוקט בהן יעקב, ובאורח פלא, שלמעלה מדרך הטבע, מתמלא צאן לבן בכבשים ועיזים שעליהן טלאי או נקודות חומות. לבן מתפתל שוב ושוב ומשנה את ההסכמים פעם אחר פעם, אך ללא הועיל. ברכת ה' מלווה את יעקב והוא הופך עשיר מופלג ובעל נכסים רבים.

קנאה וצרות עין

שש שנים נוספות חולפות. יעקב מבחין במוחש כיצד גוברת קנאת בני לבן המתלחשים ביניהם אשר כל עושרו הגיע לו על חשבון אביהם. גם פני לבן אינם כתמול שלשום. ה' מתגלה ליעקב ומצווהו לעזוב את המקום ולשוב אל בית אביו לארץ כנען.

מיד קורא הוא לשתי נשותיו, רחל ולאה, וחולק עימהן את תחושותיו הקשות אל מול רמאויות אביהן וקנאתו. בתוך דבריו הוא מוסיף ומספר להן אודות התגלות ה' אליו, המזרזו לחזור לביתו.

רחל ולאה מזדהות ומסכימות עימו באומרן כי גם הן חשות כמוהו ומרגישות כנכריות וזרות בבית אביהן.

הבריחה, המירדף והברית.

יעקב לוקח עמו את נשיו, ילדיו וכל רכושו ויוצא בחשאי מחרן בדרכו חזרה ארצה אל אביו יצחק. קודם צאתם, שעה שלבן הלך לגזוז את צאנו, גונבת רחל את התרפים (עבודה זרה) אשר לאביה כדי למנוע ממנו עבודת אלילים. לאחר שלושה ימים מגלה לבן את דבר העלמות יעקב ומשפחתו ויוצא עם בניו לרדוף אחריהם. במהלך המרדף מתרה ה' בלבן בחלום הלילה לבל ידבר עם יעקב מטוב ועד לרע.

ביום השביעי ליציאת יעקב, נשיו וילדיו מחרן מדביק אותם לבן על הר הגלעד. הוא מטיח ביעקב את טענותיו על שבחר לברוח עם בנותיו ונכדיו מבלי להודיעו ומבלי לאפשר לו להיפרד מהם. בתוך כך טוען לבן כי נגנבו ממנו פסלי אליליו, ובודאי יד יעקב במעל.

יעקב מתרץ את יציאתו החשאית בשל חששו שמא יגזול לבן את בנותיו מעימו. ובאשר לפסלים, מכחיש הוא את כל הענין מכל וכל. הוא מציע ללבן לערוך חיפוש בכליו ומקלל את הגנב כי לא יאריך ימים. יעקב אינו יודע

כי רחל היא שהעלימה את אלילי אביה.

בחיפושיו עובר לבן מאוהל לאוהל ומעלה חרס בידו. גם בחפשו באוהל רחל אין הוא מוצא דבר משום שאין הוא מחפש במקום ישיבתה על מושב כר הגמל תחתיו החביאה את התרפים. רחל מתנצלת בפני אביה על שאין היא קמה לכבודו ממקומה באשר דרך נשים לה ואינה חשה בטוב.

בתום החיפוש המביש, אין יעקב יכול יותר להבליג. הוא מטיח דברים קשים בלבן ומפרט באוזניו את כל מסכת רמאויותיו ונכליו כנגדו, בעוד הוא, יעקב, הביא רק ברכה על ביתו.

סופו של דבר מתיישבים הם לסעודה משותפת וכורתים ביניהם ברית. אחר מקימים הם עדות לבריתם את מצבת גל האבנים הנקראת בלשון לבן 'גל שהדותא' ובלשון יעקב גלעד, אות לזכרון אשר לא יעברו את הגל איש לאזור רעהו, אלא בעניני שלום כמסחר וכדומה.

למחרת נפרד לבן מבנותיו ונכדיו בברכה ושב למקומו. ויעקב הלך לדרכו להמשך מסעו ארצה כנען. בדרכו מתלווים אליו מלאכי אלוקים. למקום מפגשו עם המלאכים הוא קורא בשם 'מחניים'.

חסידות על הפרשה

ויצא

ענין התפלה – בקשת סיוע אלוקי לעמוד בנסיונות

ויפגע במקום (כח,א)

ויפגע: ...ורבותינו פירשו לשון תפילה (רש"י)

מכיון שנסיונות הנקרים לאדם, כאשר הוא נפגש פנים אל פנים עם עניני העולם, קשים מהנסיונות העומדים לפניו בהיותו בד' אמות של תורה. לכן בטרם יציאתו מעולמה של תורה וכניסתו לעניני העולם, עליו לעורר רחמים על עצמו ולהתפלל לה' שיעזרהו ויסייעהו, שיוכל להחזיק מעמד במערכה הכבדה ובנסיונות שנכונו לו.

(ליקוטי שיחות כרך א' עמ' 61)

לצאת מהרגילות

וישא יעקב רגליו (כט,א)

"רגליו" מלשון רגילות. יעקב נשא והגביה את הרגילות שלו, מעניני העולם – לענינים רוחניים. זהו שכתוב (ישעיה נח) "אם תשיב משבת רגליך וגו' והאכלתיך נחלת יעקב אביך" – אם תגביה ותתרומם מעל לרגילותך, תזכה לנחלת יעקב, שגם אצלו נאמר "וישא יעקב רגליו".

(כתר שם טוב' סימן נז עמ' 16)

הגברת מוח על לב

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

"וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים"

ילדיו כראוי.

שכל ורגש

את בריחתו של יעקב אבינו מפני לבן מתארת התורה במילים: "ויקם יעקב וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים". כאן מקדים יעקב את בניו לפני נשיו – שלא כבמקומות אחרים, שבהם מקדים יעקב את נשיו לבניו (למשל, קודם לכן אמר יעקב ללבן: "תנה את נשי ואת ילדי". גם בפרשה הבאה, לפני פגישתו עם עשיו, נאמר: "ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו").

אכן, על פי התורה חייב אדם להקדים את אשתו לפני בניו. זאת, מכמה טעמים: (א) משום שהיא אימם; (ב) משום שעליו לכבד את אשתו אף יותר מגופו; (ג) כדי לחנך את ילדיו לכיבוד אם. אם כן, מדוע דוקא כאן מקדים יעקב את בניו לפני נשיו?

מניעים שונים

רש"י עומד על שינוי זה ומפרש, שיעקב "הקדים זכרים לנקבות", לעומת עשיו ש"הקדים נקבות לזכרים, שנאמר, ויקח עשיו את נשיו ואת בניו". כלומר, בכך מלמדת אותנו התורה, כי אף שבדרך כלל נהגו הן יעקב והן עשיו להקדים את הנשים לבנים, נעשה הדבר ממניעים שונים לגמרי, ואף מנוגדים.

עשיו "הקדים נקבות לזכרים" – באורח חייו ובמהלך נפשו, הוא היה שקוע בתאוות נשים. הוא לא הקדימן כדי לכבדן, אלא משום שרדף אחר תאוות לבו, ואילו ילדיו היו טפלים בעיניו. לעומתו, יעקב – באורח חייו ובתפיסת עולמו, "הקדים זכרים לנקבות" – בניו, המשך דרכו, היו העיקר בעיניו. כשהוא הקדים את נשיו לבניו, היה זה ממניעים טהורים של כבוד לנשיו וכדי לחנך את

במובן רחב יותר מסמלים 'זכרים' ו'נקבות' שני תחומים בחיי האדם. 'זכרים' מסמלים את המוח, השכלתנות, הביקורתיות הקרה; 'נקבות' מסמלות את הלב, הרגש, ההתפעלות (כפי שאנו רואים, שגברים הם בדרך כלל שכלתניים וקרים יותר, ואילו הנשים רגשיות וחמימות יותר).

יעקב "הקדים זכרים לנקבות" – אצלו שלט המוח על הלב. רגשותיו כוונו ונשלטו על ידי השכל וההיגיון. הוא לא הניח לרגש ולהתפעלות הלב להוביל אותו. לעומת זאת, עשיו נהג להפך – "הקדים נקבות לזכרים" – הוא נשלט על ידי הלב, הרגש, והשימוש שעשה בשכלו היה כדי לממש את תאוות לבו.

מעלת הלב

לאמיתו של דבר, בתכונה הזאת, של הגברת הלב על המוח, יש גם מעלה גדולה ונפלאה. אילו היה עשיו מנצלה בכיוון הנכון, היה מגיע לדרגות גבוהות. לפעמים, כאשר האדם נתקל בקשיים גדולים, אין הוא יכול לעמוד מולם באמצעות השכל וההיגיון הקר. במצבים אלה יכול דוקא הלב להתגבר על הקשיים וההפרעות, באופן שלמעלה ממגבלות השכל.

לכן נאמר, שלעתיד לבוא "נקבה תסובב גבר" – כי אז תתגלה המעלה המיוחדת במינה של עבודת הלב דוקא. אבל כל זה יהיה לעתיד לבוא, ואילו עכשיו, כשהעולם עדיין אינו שלם ומתקוק, צריך שיהיה הגברת מוח על הלב, כפי שנהג יעקב אבינו.

(מתוך הספר "שולחן שבת"
על פי' ליקוטי שיחות' כרך ל')

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עודה ראשונה לנפשו

תניא
מודעות
עצמית
ביהדות

YouTube f

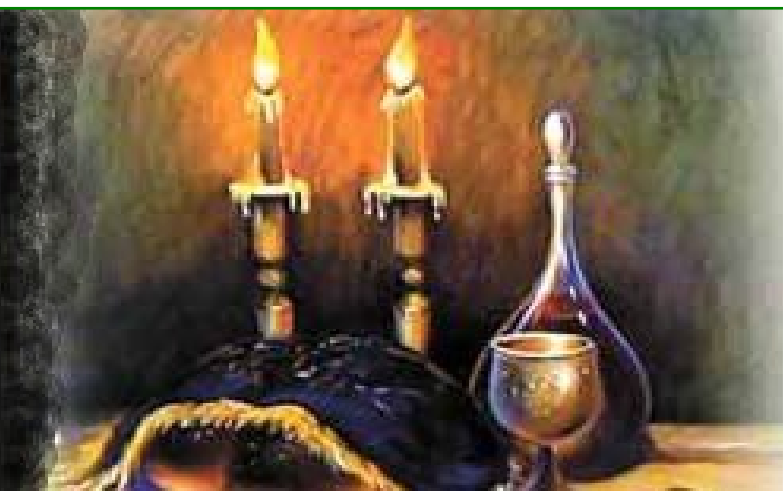
שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת השבת	הדלקת נרות	עיר (שעון חורף)
17:15	16:01	י-ם
17:16	16:15	ת"א
17:14	16:04	חיפה
17:18	16:19	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגיליון